

Instituut voor Ontwikkelingsbeleid –en Beheer (IOB)

Internationale Schuldverlichting

DGOS seminarie

Brussel 14 oktober 2005

Danny Cassimon
(BOS-PRSP)

Universiteit
Antwerpen

Indeling

1. Schuldverlichting: wat en waarom?
2. Donorbeleid rond schuldverlichting
3. Situering van het HIPC-Initiatief
4. Situering van het nieuwe G8 voorstel

1. Schuldverlichting:wat en waarom?

- impact op netto-financiële stromen ontvangende land (direct en indirect)
- impact op economisch beleid ontvangende land
- impact op hulpvolume (additionaliteit) en hulpeffectiviteit
- impact op conditionaliteit

Directe impact op beschikbare middelen

- Schuldverlichting (SV) leidt tot bijkomende middelen in het overheidsbudget...
- ...in de mate dat schuldendienst anders zou betaald zijn
- Indien niet: SV is 'virtueel' : 'boekhoudkundige opruiming' van historische en toekomstige achterstallen
- Maar zelfs virtuele SV is niet noodzakelijk onnuttig, want....

Impact op economisch beleid ontvangende land

- SV kan vicieuze cirkel van ‘sub-optimaal’ economisch beleid doorbreken
 - Overheidsmiddelen weggezogen naar schuldbetalingen
 - Economische hervormingen afgeremd
 - Private investeerders (binnen- en buitenlands) afgeschrikt
- ... en heeft aldus uiteindelijk een positief effect op economische groei en ontwikkeling

Impact op hulpvolume en hulpeffectiviteit

- Impact op netto hulp naar ontvangend land kan verschillen:
 - Gebruik van SV kan totale hulp ombuigen naar schuldenlanden
 - Negatief: ‘Donorfungibiliteit’: compensatie van SV door verlaging andere interventies, netto-stromen blijven hetzelfde
- Impact op hulp-effectiviteit
 - Positief: herstelt ‘selectiviteit’: stopt vicieuze cirkel waarbij hulp wordt verschaft om schuld af te betalen
 - Positief vanwege hogere ‘productiviteit’ van nieuwe hulp

Impact op hulpvolume en hulpeffectiviteit (II)

- Belang van ‘additionaliteit’ donorbudget
 - Binnen ongewijzigd donorbudget moet impact SV altijd afgewogen worden tov. impact andere interventie
 - Wanneer donorbudget verhoogt louter ten gevolge van SV speelt afweging niet
 - ‘Quasi-additionaliteit’ ten gevolge van flexibiliteit en snelheid van doorvoering

Impact op conditionaliteit

- Eventueel vrijkomende middelen worden niet automatisch ‘productief’ aangewend
- Dus : wordt een andere ‘conditionaliteit’ gehanteerd voor SV?
 - Vormen van earmarking
 - Huidige tendens: equivalentie SV met (algemene) begrotingshulp (in giftvorm)

2. Donorbeleid rond schuldverlichting

- SV is één van de instrumenten van hulp: wanneer het optimale?
- (Bilaterale) donorpolitiek vaak reactief: initiatieven G8/IFIs
- Beleid vertroebeld door genereuze ODA-aanrekenbaarheid
- (Bilaterale) donor spreekt niet met één stem, en bestaan van intra-donor transferten

3. Situering van het HIPC-Initiatief

- Algemene principes
-waarvoor evenveel alternatieven te bedenken zijn

Basiskarakteristieken (versterkt) HIPC-initiatief	Basiskarakteristieken alternatief
1. Gericht op speciale doelgroep: HIPCs = hoogverschuldigde lage inkomenslanden (nu 42)	1. gericht op landen met laag ontwikkelingspeil, ongeacht hun schuldenniveau
2. Met inbegrip van alle soorten schuld, volgens “equi-proportionele” (?) verdelingscriteria	2. met inbegrip van alle soorten schuld [volgens economische waarde?]
3. Schuld verminderen tot draagbaarheidsniveau, op basis van externe indicator (NAW-schuld op export = 150%) en/of fiscale criteria (NAWschuld op overheidsontvangsten = 250%)	3. schuldvermindering binnen MDG-perspectief (en verder). Criteria vanuit minimum noodzakelijke hoeveelheid (budgetaire) middelen nodig voor financiering menselijke ontwikkeling
4. Conditionaliteit via fasering, via ex-ante ‘track record’ van economische hervorming (IMF,...) voor principe-akkoord (DP) en via lijst van specifieke conditionaliteiten (inclusief PRSP document en uitvoering) voor uitvoeringsakkoord (CP)	4. minimale conditionaliteit voor kwijtschelding (good governance en aanwending vrijkomende middelen); PRSP conditionaliteit voor lange termijn concessionele financiering
5. In principe additionaliteit van schuldvermindering, zonder mechanisme voor adwingbaarheid	5. verhoging structurele band tussen ‘traditionele’ hulpinterventies en schuldvermindering voor verificatie of afdwingbaarheid additionaliteit
6. Inbouwen zorg voor toekomstige draagbaarheid via regels over voorwaarden toekomstige schuldopbouw; mogelijkheid tot ‘topping-up’	6. meer structurele mechanismen om schuld in toekomst draagbaar te houden (bvb. ‘contingent debt’, verzekeringsmechanismen tegen (negatieve) externe schokken
7. Beslissing bij internationale (donor)gemeenschap, via IMF en Wereldbank	7. Andere beslissingsmechanismen (meer inbreng van onafhankelijke organen, of partnership structuren (cfr. EU-ACP)

Eerste evaluatie HIPC

- 18 landen volledig traject doorlopen – 10 zijn halfweg (zie tabel volgende slide); aantal HIPC kan nog toenemen (sunset clause tot einde 2006)
- SV is deels virtueel, deels reëel (maar grote verschillen tussen landen)
- Tekenen van additionaliteit netto-stromen ontvangende landen
- Ontvangende landen vertonen goede groeicijfers: wel geen sterke causaliteit (schuld uiting van systemisch probleem)
- Weinig tekenen van ‘donoradditionaliteit’
- Conditionaliteit via PRSP en specifieke ‘triggers’
- Behoud schulddraagbaarheid: monitoring via IMF/WB ‘Debt Sustainability Framework’

Post-HIPCs (landen met uitvoeringsakkoord) (18)	Benin, Bolivia , Burkina Faso, Ethiopia, Ghana, Guyana, Honduras, Madagascar, Mali, Mauritania, Mozambique , Nicaragua, Niger, Rwanda, Senegal, Tanzania, Uganda en Zambia.
Landen met enkel principe-akkoord (10)	Burundi , Kameroen, Tsjaad, DR Congo , Gambia, Guinea, Guinea-Bissau, Malawi, Sao Tomé&Principe, Sierra Leone.
Pre-principe-akkoord landen (9)	Centraal-Afrikaanse Republiek, Comoren, Congo-Brazzaville, Ivoorkust, Laos, Myanmar, Somalië, Soedan, Togo.
Landen ofwel draagbaar verklaard of zelf niet aan het initiatief willen deelnemen (4)	Angola, Jemen, Kenia, Vietnam .

Situering van het nieuwe G8 voorstel

- Volledige kwijtschelding van resterende multilaterale schuld
(in concreto: WB (IDA), AfDB(AfDF) en IMF)
voor post-HIPC landen (nu 18)
- Betrokken instellingen worden op een of andere manier gecompenseerd voor SV met bijkomende middelen (bvb. IDA)
- Geen bijkomende conditionaliteiten

Eerste evaluatie G8 voorstel

- Beperkt positief effect op de netto-financiële stromen naar ontvangende landen, (vooral via IDA/AfDF):
 - Geen direct netto-effect: SV wordt afgetrokken van basisallocatie nieuwe hulp
 - post-HIPCs genieten gelijkkelijk van nieuwe middelen, volgens gewone criteria basisallocatie...en ook voor niet-ontvangende landen: verdeling nieuwe middelen over alle landen volgens gewone allocatiecriteria verhoogt nieuwe hulp
- Verschil zit vooral in verschillende conditionaliteit: post-HIPCs krijgen deel middelen in de vorm van SV, minder gebonden aan jaarlijkse conditionaliteit (cfr. budgethulp)
- Bij gelijkblijvend donorbudget verschuiving van bilaterale naar multilaterale interventies